

**ПРАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

**Навчально-науковий інститут права ім. князя Володимира
Великого**

Кафедра адміністративного, фінансового та банківського права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри адміністративного,
фінансового та банківського права
Юлія ЛІСОВСЬКА

_____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА»

Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність:	262 Правоохоронна діяльність
Освітнього рівня:	другий (магістерський) рівень
Освітня програма:	262 Правоохоронна діяльність

Робоча програма з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права» для здобувачів вищої освіти освітньої програми 262 Правоохоронна діяльність спеціальності 262 Правоохоронна діяльність.

Розробник:

Веклич Владислав Олександрович - доктор юридичних наук, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права

(підпис)

Владислав ВЕКЛИЧ

(ім'я, прізвище)

Робочу програму погоджено:

Гарант освітньої програми «262 Правоохоронна діяльність»

(підпис)

Олександр САВКА

(ім'я, прізвище)

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та банківського права

Протокол № 1 від «28» 08 2025 р.

Завідувач кафедри адміністративного, фінансового та банківського права

(підпис)

Юлія ЛІСОВСЬКА

(ім'я, прізвище)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Очна (денна)	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	вибіркова
Мова викладання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС/годинах	3/90	3/90
Курс	I	I
Семестр		
Кількість змістовних модулів	2	2
Обсяг кредитів із розподілом за семестрами		
Обсяг годин, у тому числі:	90	90
- Аудиторні	34	4
- Лекційні	20	2
- Семінарські/Практичні	14	2
- Лабораторні		
Самостійна робота у т.ч. індивідуальні завдання, год.	56	86
Форма семестрового контролю	залік	залік

Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системних знань про правове регулювання інформаційних відносин, розвиток навичок застосування норм інформаційного законодавства у практичній діяльності, а також здатності аналізувати сучасні виклики у сфері інформаційної безпеки, цифровізації та захисту прав людини в інформаційному суспільстві.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни є:

- Ознайомлення з теоретичними основами інформаційного права та його розвитком в умовах цифровізації.
- Визначення правового статусу суб'єктів інформаційних відносин.
- Дослідження проблем забезпечення інформаційної безпеки та кіберзахисту.
- Вивчення національного та міжнародного інформаційного законодавства.
- Розгляд проблем захисту персональних даних і приватності.

- Аналіз інформаційних правопорушень та юридичної відповідальності.

- Формування практичних навичок застосування норм інформаційного права.

3. Компетентності та результати навчання за освітньою програмою

Здобувачі мають знати:

- сутність, предмет та систему інформаційного права;
- основні принципи правового регулювання інформаційних відносин;
- нормативно-правову базу України у сфері інформації, цифровізації та кібербезпеки;
- правовий статус суб'єктів інформаційних відносин;
- механізми захисту інформаційних прав і свобод людини;
- особливості правового регулювання доступу до інформації, захисту персональних даних та інформаційної безпеки;
- міжнародні стандарти у сфері інформаційного права.

Здобувачі мають уміти:

- застосовувати норми інформаційного законодавства у практичній діяльності;
- аналізувати правові ситуації у сфері інформаційних відносин;
- здійснювати правову оцінку діяльності суб'єктів інформаційної діяльності;
- виявляти та аналізувати правові проблеми у сфері цифровізації та кібербезпеки;
- формулювати обґрунтовані правові висновки та пропозиції;
- використовувати сучасні інформаційні технології у професійній діяльності.

Предметом навчальної дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права» є сукупність теоретичних, нормативно-правових, організаційних та практичних аспектів правового регулювання суспільних відносин, що виникають у процесі створення, збирання, зберігання, поширення, використання та захисту інформації в умовах цифрової трансформації суспільства.

Програма навчальної дисципліни
Змістовний модуль 1. Теоретико-правові засади та інститути
інформаційного права

Тема 1. Інформаційне право як галузь права: предмет, метод, принципи

Тема «Інформаційне право як галузь права: предмет, метод, принципи» вивчає передумови виникнення інформаційного права, його предмет і метод правового регулювання; місце в системі національного права; основні принципи (доступності, достовірності, захисту інформації, інформаційної безпеки); структура і система галузі. Мета вивчення: сформувати теоретичне розуміння інформаційного права як самостійної галузі, усвідомити її значення в умовах цифрової трансформації суспільства.

Тема 2. Джерела інформаційного права України та міжнародні стандарти

Тема «Джерела інформаційного права України та міжнародні стандарти» розглядається Конституція України, закони та підзаконні акти, міжнародні договори (Конвенція №108+, GDPR, документи Ради Європи та ООН), судова практика; співвідношення національного й міжнародного регулювання. Мета вивчення: навчитися орієнтуватися у джерельній базі інформаційного законодавства, розуміти його інтеграцію в міжнародний правовий простір.

Тема 3. Правовий статус суб'єктів інформаційних відносин

Тема «Правовий статус суб'єктів інформаційних відносин» окреслює коло суб'єктів: держава, громадяни, юридичні особи, власники та розпорядники інформації; їх права, обов'язки, обмеження відповідальності; особливості правосуб'єктності у цифровому середовищі. Мета вивчення: сформувати уявлення про правове становище учасників інформаційних відносин і практичні механізми реалізації їхніх прав.

Тема 4. Правовий режим інформації та доступ до неї

Тема «Правовий режим інформації та доступ до неї»: характеризується класифікація видів інформації - публічна, службова, конфіденційна, персональні дані, державна таємниця; механізми реалізації права на доступ; проблеми обмеження інформації. Мета вивчення: засвоїти поняття та критерії визначення правового режиму інформації, навчитися застосовувати норми законодавства про доступ до неї.

Тема 5. Захист персональних даних і право на приватність

Тема «Захист персональних даних і право на приватність», в якій розкривається поняття персональних даних, принципи їх обробки, функції володільців і розпорядників даних; норми законів України, Директиви ЄС і GDPR; практика

українських і міжнародних органів. Мета вивчення: зрозуміти механізми захисту приватного життя та персональних даних у правовому полі України та ЄС, навчитися застосовувати їх у практичних ситуаціях.

Змістовний модуль 2. Сучасні виклики, кібербезпека та технологічні аспекти інформаційного права

Тема 6. Інформаційна безпека та кіберправо

Тема «Інформаційна безпека та кіберправо» розглядає поняття та систему інформаційної безпеки, правові засади кіберзахисту; міжнародно-правові стандарти (Будапештська конвенція, документи ООН); правові наслідки кіберзлочинів. Мета вивчення: сформувати у студентів розуміння ролі права у забезпеченні інформаційної безпеки держави, суспільства та особи; навчити оцінювати правові ризики у сфері кібербезпеки.

Тема 7. Правові аспекти інтернет-комунікацій та медіа

Тема «Правові аспекти інтернет-комунікацій та медіа» охоплює вивчення правового статусу онлайн-платформ і соціальних мереж; питання контенту, цензури, дезінформації; відповідальність за поширення неправдивих даних; судова практика ЄСПЛ щодо свободи слова. Мета вивчення: розвинути здатність збалансовано оцінювати співвідношення свободи вираження поглядів і обов'язку не порушувати інформаційну безпеку чи права інших осіб.

Тема 8. Сучасний стан і перспективи розвитку інформаційного права в Україні та світі

Тема «Сучасний стан і перспективи розвитку інформаційного права в Україні та світі» розглядає тенденції цифровізації державного управління, гармонізація українського законодавства з міжнародними нормами, проблеми правового забезпечення електронного врядування та цифрових прав людини. Мета вивчення: підсумувати знання, проаналізувати національні й глобальні тенденції розвитку інформаційного права, спрогнозувати подальші напрями його вдосконалення.

Структура навчальної дисципліни							
	Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
		очна (денна)			заочна форма		
		Лек- ції (Л)	Семін зан. (СЗ)	Сам. роб. студ. (СРС)	Лек- ції (Л)	Семін зан. (СЗ)	Сам. роб. студ. (СРС)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ІНСТИТУТИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА							
1	Інформаційне право як галузь права: предмет, метод, принципи	2		8			12
2.	Джерела інформаційного права України та міжнародні стандарти	2	2	8			12
3.	Правовий статус суб'єктів інформаційних відносин	2	2	8			12
4.	Правовий режим інформації та доступ до неї	4	2	8	2		12
5.	Захист персональних даних і право на приватність	4	2	8			12
	Разом за змістовним модулем 1	14	8	40	2		60
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СУЧАСНІ ВИКЛИКИ, КІБЕРБЕЗПЕКА ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА							
6.	Інформаційна безпека та кіберправо	2	2	6			12
7.	Правові аспекти інтернет-комунікацій та медіа	2	2	6			12
8.	Сучасний стан і перспективи розвитку інформаційного права в Україні та світі	2	2	4		2	12
	Разом за змістовним модулем 2	6	6	16			36
	Усього годин	20	14	56	2	2	86
Форма контролю: залік							

Теми семінарських / практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна форма	Кількість годин заочна форма
Семінарське заняття № 1	<p style="text-align: center;">Тема 1. Інформаційне право як галузь права: предмет і принципи</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Скласти схему системи інформаційного права України. • Визначити ключові принципи інформаційного права та навести приклади їхнього практичного прояву. • Проаналізувати приклад інформаційного спору: який принцип порушено, якою нормою його можна захистити. <p>Результат: Здобувач розуміє структуру галузі, уміє розрізнити її принципи та застосовувати їх у конкретних правовідносинах.</p> <p>Дискусія: Чи є інформаційне право самостійною галуззю, чи воно є комплексним міжгалузевим утворенням?</p> <p style="text-align: center;">Тема 2. Джерела інформаційного права України та міжнародні стандарти</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати коротку аналітичну довідку про дію Закону України «Про інформацію». • Провести порівняльний аналіз між GDPR (ЄС) і Законом України «Про захист персональних даних». <p>Результат: Здобувач розрізняє національні та міжнародні джерела інформаційного права, уміє співвідносити їх між собою.</p>	2 (Тема 1-2)	

Се мін арс ьке зан ятт я № 2	<p>Дискусія: Чи забезпечують українські закони рівень захисту персональних даних, еквівалентний європейському?</p> <p>Тема 3. Правовий статус суб'єктів інформаційних відносин</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> Визначити суб'єктів інформаційних відносин у конкретних ситуаціях (журналіст, держслужбовець, оператор персональних даних, користувач соцмереж). Розробити коротку модель договору про передачу інформації чи даних. <p>Результат: Здобувач уміє визначати правовий статус і обсяг відповідальності кожного суб'єкта у сфері інформації.</p> <p>Дискусія: Чи має держава виступати рівноправним суб'єктом інформаційних відносин поряд із громадянами та бізнесом?</p>	2	
Се мін арс ьке зан ятт я № 3	<p>Тема 4. Правовий режим інформації та доступ до неї</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> Розібрати приклади обмеження доступу до публічної інформації. Визначити, чи правомірні ці обмеження за Законом «Про доступ до публічної інформації». <p>Результат: Здобувач здатен правильно класифікувати інформацію за режимом доступу, розуміє межі відкритості даних.</p> <p>Дискусія: Що важливіше в демократичній державі - прозорість чи захист секретності?</p>	2	
Се мін арс ьке	<p>Тема 5. Захист персональних даних і право на приватність</p>	2	

заняття № 4	<p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> Оцінити кейс: роботодавець установив відеоспостереження на робочому місці - чи порушено право на приватність працівників? Запропонувати правові шляхи захисту особи в разі незаконного розголошення персональної інформації. <p>Результат: Студент уміє ідентифікувати порушення права на приватність і пропонувати правові способи їх усунення.</p> <p>Дискусія: Де межа між приватністю особи та публічним інтересом?</p>		
Семинарське заняття № 5	<p>Тема 6. Інформаційна безпека та кіберправо</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> Проаналізувати ситуацію: відомості з держреєстру були зламані - визначити юридичну кваліфікацію події та відповідальність. Знайти в законодавстві основні права та обов'язки суб'єктів у сфері кібербезпеки. <p>Результат: Здобувач може застосувати норми законів у сфері кіберзахисту, розуміє роль державних та міжнародних інституцій.</p> <p>Дискусія: Чи можливо забезпечити повну кібербезпеку без обмеження прав на інформацію?</p>	2	
Семинарське заняття № 6	<p>Тема 7. Правові аспекти інтернет-комунікацій і медіа</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> Визначити правові наслідки поширення фейкової новини у соціальній мережі. Скласти план правового аналізу контенту ЗМІ з точки зору захисту честі та гідності. <p>Результат: Здобувач оволодіває навичками правового аналізу</p>	2	

	інформації у ЗМІ та соціальних мережах. Дискусія: Чи є блокування користувача у соціальній мережі порушенням його права на свободу слова?		
Се мін арс ьке зан ятт я № 7	Тема 8. Сучасний стан і перспективи розвитку інформаційного права Завдання: <ul style="list-style-type: none"> Підготувати аналітичну записку про шляхи вдосконалення законодавства України у сфері інформаційної політики. Проаналізувати успішні європейські практики регулювання цифрових прав. Результат: Студент здатен робити науково обґрунтовані висновки щодо розвитку інформаційного законодавства та пропонувати шляхи його вдосконалення. Дискусія: Які зміни найближчим часом потрібні українському інформаційному законодавству для інтеграції з ЄС?	2	2 (Тем 1-8)
Усього за навчальною дисципліною		14	2

Самостійна робота

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, інтернет-джерел та судової практики, виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт, підготовці та публікації наукових статей, тез тощо) протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей та презентацій за тематикою практичних занять; переклад іноземних текстів установлених обсягів; опрацювання матеріалів правозастосовної практики, підготовку аналітичних і порівняльних висновків та формування навичок науково-правового аналізу; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації;

підготовку юридичних документів, інші види діяльності, що використовуються в Академії, Інституті і кафедрі.

Орієнтовні кейси / теми доповідей, рефератів, есе:

1. Поняття та предмет інформаційного права в сучасній системі права України.
2. Інформаційні відносини як об'єкт правового регулювання.
3. Принципи інформаційного права: зміст, значення, сучасні тенденції розвитку.
4. Місце інформаційного права у системі національного та міжнародного права.
5. Еволюція інформаційного законодавства України: проблеми та перспективи.
6. Становлення інформаційного права як наукової дисципліни в Україні.
7. Вплив цифрової трансформації суспільства на розвиток інформаційного права.
8. Співвідношення інформаційного та конституційного права: право на інформацію і право на приватність.
9. Конституційно-правові основи захисту інформаційних прав людини.
10. Закон України «Про інформацію» в системі інформаційного законодавства.
11. Міжнародно-правові акти у сфері інформаційних відносин (Конвенція №108+, GDPR).
12. Суб'єкти інформаційних відносин: класифікація, права та обов'язки.
13. Держава як суб'єкт інформаційної політики: механізми реалізації повноважень.
14. Гарантії права громадян на інформацію: український та європейський досвід.
15. Механізми реалізації права на доступ до публічної інформації.
16. Проблеми обмеження доступу до інформації: законні підстави та зловживання.
17. Право на приватність як конституційна гарантія у цифровому суспільстві.
18. Захист персональних даних: досвід України та Європейського Союзу.
19. GDPR як модель захисту персональних даних: переваги та виклики для України.

20. Електронна комерція та обробка персональних даних споживачів.
21. Правові засади забезпечення інформаційної безпеки держави.
22. Система органів у сфері кібербезпеки України: повноваження та взаємодія.
23. Кіберзлочинність: сучасні тенденції та напрями міжнародного співробітництва.
24. Будапештська конвенція про кіберзлочинність: сутність і механізми реалізації.
25. Правове забезпечення свободи слова в Україні та державах ЄС.
26. Проблема дезінформації та «фейкових новин» як виклик правому регулюванню.
27. Відповідальність засобів масової інформації за порушення інформаційного законодавства.
28. Інтернет-платформи як суб'єкти інформаційного права.
29. Соціальні мережі та модерація контенту: правовий аспект.
30. Медіарегулювання в Європі: досвід ЄС та рекомендації для України.
31. Баланс між свободою вираження поглядів і захистом національної безпеки.
32. Правові основи протидії інформаційним війнам та кібератакам.
33. Штучний інтелект як виклик інформаційному праву.
34. Правовий статус і відповідальність систем штучного інтелекту.
35. Big Data та правові проблеми масової обробки інформації.
36. Етичні стандарти використання штучного інтелекту: правовий вимір.
37. Електронне урядування (e-government) і цифрові права громадян.
38. Цифрова трансформація державного управління: правове забезпечення.
39. Міжнародні тенденції розвитку інформаційного права в епоху технологій ШІ.
40. Перспективи гармонізації законодавства України з європейським у сфері інформаційного права.

Вимоги до написання рефератів та есе

Загальні положення:

Реферат та есе є формами самостійної роботи здобувачів вищої освіти і спрямовані на поглиблення теоретичних знань, розвиток навичок науково-правового аналізу, аргументації правових позицій, критичного мислення та академічного письма.

Під час виконання рефератів та есе здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, вимог чинного законодавства України, стандартів вищої освіти та внутрішніх нормативних актів закладу вищої освіти.

Мета та навчальні завдання:

- формування здатності здійснювати самостійний аналіз доктринальних і нормативних джерел у сфері інформаційного права;
- розвиток умінь формулювати та аргументовано обґрунтовувати власну правову позицію;
- набуття навичок наукового письма та коректного використання правової термінології;
- удосконалення навичок систематизації, узагальнення та критичної оцінки правової інформації.

Вимоги до змісту

Реферат

Реферат має аналітико-узагальнювальний характер і повинен:

- розкривати теоретичні підходи до обраної правової проблеми;
- містити аналіз норм Конституції України, законодавства, рішень Конституційного Суду України, практики Європейського суду з прав людини (за наявності);
- відображати сучасні наукові позиції українських та зарубіжних дослідників;
- завершуватися обґрунтованими висновками.

Структура реферату:

1. Титульна сторінка
2. Зміст
3. Вступ (обґрунтування актуальності, мета і завдання)
4. Основна частина (2–3 логічно пов'язані розділи)
5. Висновки
6. Список використаних джерел

Есе

Есе має аналітично-дискусійний характер і спрямоване на виклад та обґрунтування власної позиції здобувача щодо конкретної правової проблеми.

Есе повинно:

- містити чітко сформульовану авторську правову позицію;
- демонструвати здатність до критичного аналізу правових явищ;
- містити аргументацію з посиланням на нормативні акти, доктрину та судову практику;
- відображати логічну цілісність і самостійність мислення.

Рекомендована структура есе:

1. Вступ (постановка проблеми)
2. Основна частина (аргументація позиції, аналіз альтернативних підходів)
3. Висновки (узагальнення та власні висновки)

Вимоги до обсягу:

- Реферат – 7–15 сторінок друкованого тексту
 - Есе – 4–8 сторінок друкованого тексту
- (без урахування титульної сторінки та списку використаних джерел)

Вимоги до оформлення:

- формат сторінки – А4;
- шрифт – Times New Roman;
- розмір шрифту – 14;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм;
- нумерація сторінок – арабськими цифрами (з другої сторінки);
- абзацний відступ – 1,25 см.

Посилання на джерела оформлюються відповідно до чинних національних стандартів бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015).

Вимоги до джерельної бази:

Кількість використаних джерел:

- **реферат** – не менше 10–15 джерел;
- **есе** – не менше 8–10 джерел.

До джерел належать:

- Конституція України;
- закони та підзаконні нормативно-правові акти;
- рішення Конституційного Суду України;
- практика Європейського суду з прав людини;
- наукові монографії, статті фахових видань;
- офіційні міжнародні документи.

Академічна доброчесність:

Робота повинна бути виконана самостійно.

Не допускаються:

- плагіат, самоплагіат;
- некоректне цитування;
- використання недостовірних або неперевірених джерел.

У разі виявлення порушень принципів академічної доброчесності робота не зараховується та підлягає доопрацюванню відповідно до внутрішніх положень ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання є складовою частиною організації освітнього процесу з навчальної дисципліни та спрямовані на формування і розвиток у здобувачів вищої освіти навичок самостійної, дослідницької й аналітичної діяльності. Їх виконання забезпечує поглиблення та систематизацію теоретичних знань, отриманих під час аудиторних занять, а також сприяє набуттю практичних умінь застосування положень правової науки для розв'язання актуальних професійних завдань.

Виконання індивідуальних завдань здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно із можливістю отримання консультаційної підтримки з боку науково-педагогічного працівника. Консультації спрямовані на уточнення структури роботи, визначення джерельної бази, формування методологічних підходів та коригування змістового наповнення завдання. У разі виконання завдань комплексного або міждисциплінарного характеру допускається їх підготовка групою здобувачів із розподілом обов'язків та визначенням індивідуального внеску кожного учасника.

З дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права» індивідуальні завдання можуть реалізовуватися у різних формах, зокрема: підготовка та публікація наукової статті, підготовка доповіді й участь у роботі наукової конференції, розроблення мультимедійної презентації, аналітичного огляду судової практики, порівняльно-правового дослідження тощо. Обрана форма виконання повинна відповідати змісту дисципліни та сприяти досягненню визначених програмних результатів навчання.

Тематика завдань формується з урахуванням сучасних тенденцій розвитку конституційного права, практики його застосування та наукових підходів до вирішення проблемних питань галузі.

Мінімальні та максимальні строки видачі, виконання та захисту індивідуальних завдань доводяться до відома здобувачів освіти викладачем на початку семестру. Дотримання визначених термінів є обов'язковою умовою належного оцінювання результатів навчання.

Оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань здійснюється відповідно до встановлених критеріїв та передбачає нарахування додаткових (бонусних) балів: за підготовку та публікацію наукової статті – до 12 балів; за виступ із доповіддю на науковій конференції – до 8 балів; за підготовку та представлення презентації – до 10 балів. Конкретна кількість балів визначається з урахуванням якості змісту, рівня наукової аргументації, самостійності виконання та дотримання встановлених вимог до оформлення результатів роботи.

Підготовка тематичної презентації (тема, терміни тощо), а також виконання інших видів індивідуальних завдань погоджується здобувачем освіти із викладачем.

Критерії та умови підготовки, оформлення та публікації наукових матеріалів (статей, тез, доповідей) визначаються безпосередньо оргкомітетом наукової конференції, редакційною колегією видання або установою-організатором.

Умови підготовки, оформлення та критерії оцінювання презентацій визначаються цією програмою (кафедрою).

Варіант 1. Теоретико-аналітичне завдання

1. Проаналізувати поняття «інформаційне право» та його місце в системі права України.
2. Охарактеризувати основні принципи інформаційного права.
3. Розкрити зміст права на інформацію відповідно до Конституція України.
4. Дослідити правове регулювання доступу до публічної інформації (на основі Закон України «Про доступ до публічної інформації»).

Варіант 2. Практичне кейс-завдання

Розглянути ситуацію:

Громадянин подав запит до органу влади, але отримав відмову з формулюванням «інформація є службовою».

Завдання:

1. Визначити, чи є така відмова правомірною.
2. Вказати порядок оскарження.
3. Запропонувати алгоритм дій заявника.
4. Послатися на норми Закон України «Про інформацію».

Варіант 3. Дослідницьке завдання

1. Проаналізувати сучасні виклики інформаційної безпеки в Україні.
2. Описати правові механізми протидії дезінформації.
3. Розглянути роль Рада національної безпеки і оборони України у сфері інформаційної безпеки.
4. Порівняти українське законодавство з нормами ЄС (наприклад, GDPR).

Варіант 4. Творче завдання

1. Написати есе (2–3 сторінки) на тему: «Свобода слова vs. інформаційна безпека: де межа?»
2. Навести приклади з української практики.
3. Використати рішення Європейський суд з прав людини.

Варіант 5. Нормативно-правовий аналіз

1. Провести аналіз:
 - Закон України «Про захист персональних даних»
 - Закон України «Про електронні комунікації»
2. Визначити проблемні аспекти їх застосування.
3. Запропонувати шляхи вдосконалення.

Варіант 6. Презентаційне завдання

Підготувати презентацію (10–15 слайдів) на тему:

- «Кібербезпека в Україні: правове регулювання»

або

- «Правове регулювання соціальних мереж»

Обов'язково:

- приклади судової практики;
- аналіз діяльності Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Методи навчання

Методи навчання становлять систему впорядкованих способів спільної діяльності науково-педагогічного працівника та здобувачів вищої освіти, спрямованих на досягнення визначених програмних результатів навчання, формування загальних і фахових компетентностей, а також ефективно розв'язання навчально-виховних завдань. Реалізація методів навчання здійснюється через сукупність дидактичних прийомів, організаційних форм та відповідних засобів освітньої діяльності.

Під час викладання та опанування навчальної дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права» застосовується комплекс методів, що забезпечують поєднання теоретичної підготовки з практичною спрямованістю навчання.

1. Словесні методи

До словесних методів належать способи вербального викладення та опрацювання навчального матеріалу, зокрема: розповідь, пояснення, лекція, бесіда, дискусія. Зазначені методи передбачають описове розкриття змісту тем, тлумачення сутності правових явищ, категорій і процесів, аналіз нормативно-правових положень, а також перевірку рівня самостійного засвоєння матеріалу здобувачами освіти. Їх використання сприяє формуванню системного бачення проблем правового регулювання та розвитку навичок професійної аргументації.

2. Наочні методи

Наочні методи передбачають використання візуальних засобів навчання з метою підвищення ефективності сприйняття та осмислення інформації. У межах дисципліни застосовуються демонстрація схем, таблиць, структурно-логічних моделей, діаграм, ілюстративних матеріалів, відеофрагментів та інших засобів візуалізації. Використання наочності забезпечує кращу систематизацію складних правових конструкцій, сприяє формуванню аналітичного мислення та полегшує засвоєння теоретичних положень.

3. Практичні методи

Практичні методи орієнтовані на формування професійних умінь і навичок, зокрема здатності оперувати правовими категоріями, аналізувати та застосовувати норми права, вирішувати практичні ситуації у сфері публічно-правових відносин. Реалізація зазначених методів здійснюється під час семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, розв'язання кейсів, аналізу судової практики та моделювання правових ситуацій.

Практична складова навчання спрямована на інтеграцію теоретичних знань із реальними правозастосовними процесами, що забезпечує професійну орієнтацію здобувачів освіти.

Методи за рівнем самостійної пізнавальної діяльності

З метою активізації інтелектуальної діяльності здобувачів вищої освіти у процесі навчання застосовуються також методи, диференційовані за рівнем самостійності мислення:

- *метод проблемного викладу*, що передбачає постановку наукової або практичної проблеми та послідовне розкриття шляхів її вирішення;
- *частково-пошуковий (евристичний) метод*, спрямований на залучення здобувачів до самостійного пошуку окремих елементів розв'язання поставленого завдання;
- *дослідницький метод*, який передбачає виконання самостійних наукових досліджень, аналіз правових джерел, формулювання власних висновків і пропозицій.

Комплексне поєднання зазначених методів забезпечує належний рівень теоретичної підготовки, розвиток критичного мислення та формування стійких професійних компетентностей у сфері інформаційного права.

Методи та форми контролю, критерії оцінювання результатів навчання. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Методи контролю є сукупністю способів діагностичної діяльності, спрямованих на забезпечення зворотного зв'язку в освітньому процесі та визначення рівня досягнення програмних результатів навчання. Їх застосування

дає можливість отримати об'єктивні дані щодо успішності засвоєння навчального матеріалу, результативності організації навчального процесу та сформованості у здобувачів вищої освіти відповідних компетентностей.

Контрольні заходи покликані встановити відповідність рівня набутих знань, умінь і практичних навичок вимогам стандартів вищої освіти, освітньо-професійної програми та робочої програми навчальної дисципліни. Оцінювання здійснюється з урахуванням принципів системності, об'єктивності, прозорості та академічної доброчесності.

Самоконтроль

Самоконтроль є важливим елементом навчальної діяльності та спрямований на формування здатності здобувачів освіти до самооцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу. Він передбачає самостійне виконання тестових завдань, аналіз правильності розв'язання практичних ситуацій, перевірку конспектів, підготовку до семінарських занять та інших форм роботи. Розвиток навичок самоконтролю сприяє підвищенню відповідальності здобувачів за результати власного навчання.

Кафедральний контроль

Кафедральний контроль здійснюється з метою моніторингу якості підготовки здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення. Він може реалізовуватися у формі:

- поточного контролю;
- рубіжного контролю;
- підсумкового семестрового контролю.

Такий підхід забезпечує поетапне відстеження динаміки навчальних досягнень та своєчасне коригування освітнього процесу.

Види контролю результатів навчання

В освітньому процесі застосовуються такі основні види контролю:

- поточний контроль протягом семестру;
- виконання та захист контрольних робіт, передбачених навчальним планом;
- приймання та оцінювання індивідуальних завдань;
- підсумковий семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час усіх видів аудиторних занять упродовж семестру. Його формами можуть бути усне опитування, письмові роботи, тестування, колоквіуми, аналіз практичних ситуацій, виступи здобувачів під час обговорення питань на семінарських заняттях тощо. Результати поточного оцінювання доводяться до відома здобувачів своєчасно та в установленому порядку.

Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі здобувачів вищої освіти у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем;

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної/індивідуальної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); проблемні ситуації, метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

	Поточний контроль знань								Модульна контрольна робота	Залік**	Загальна кількість балів
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8			
Теми									30	Відповідно до умов визначених Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти "ПрАт"ВНЗ"МАУП"	100
Робота на семінарському занятті	5	5	5	5	5	5	5				
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	5				

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються «Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у «Приватному акціонерному товаристві «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»» (<https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf>).

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі **заліку** (письмово). Здобувача освіти допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума (проста або зважена) балів за змістовими модулями. Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру. Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних балів.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

**Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.

Для заочної форми навчання залік є обов'язковою складовою підсумкового оцінювання.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Контрольні питання з курсу «Актуальні проблеми інформаційного права»

1. Поняття інформаційного права як галузі права.
2. Предмет правового регулювання інформаційного права.
3. Методи правового регулювання в інформаційному праві.
4. Основні принципи інформаційного права.
5. Інформаційні відносини як об'єкт правового регулювання.
6. Функції інформаційного права.
7. Структура системи інформаційного права в Україні.
8. Галузеві та міжгалузеві зв'язки інформаційного права.
9. Роль інформаційного права у формуванні інформаційного суспільства.
10. Вплив цифрових технологій на становлення інформаційного права.
11. Джерела інформаційного права: поняття та класифікація.
12. Конституція України як джерело інформаційного права.
13. Аналіз Закону України «Про інформацію».
14. Закон України «Про доступ до публічної інформації»: основні положення.
15. Закон України «Про захист персональних даних»: зміст і структура.
16. Підзаконні нормативно-правові акти у сфері інформації.
17. Судова практика як джерело інформаційного права.
18. Міжнародно-правові акти у сфері інформаційних відносин.
19. Конвенція Ради Європи №108+: зміст і значення.
20. Вплив GDPR на законодавство України.
21. Суб'єкти інформаційних правовідносин: поняття, класифікація.
22. Особа як носій інформаційних прав.
23. Права і обов'язки громадян у сфері інформаційних відносин.
24. Правовий статус юридичних осіб у сфері інформаційної діяльності.

25. Повноваження державних органів у сфері інформації.
26. Інформаційна правосуб'єктність іноземців та осіб без громадянства.
27. Відповідальність суб'єктів за порушення інформаційного законодавства.
28. Поняття інформаційної правосуб'єктності.
29. Проблеми визначення користувачів як суб'єктів інформаційних правовідносин.
30. Взаємодія суб'єктів у публічно-правовій сфері інформаційних відносин.
31. Поняття правового режиму інформації.
32. Класифікація інформації за режимом доступу.
33. Види інформації: публічна, службова, конфіденційна, персональні дані, державна таємниця.
34. Принцип відкритості інформації.
35. Порядок надання публічної інформації на запит.
36. Відмова в наданні інформації: правові підстави.
37. Обмеження доступу до інформації: законодавчі умови.
38. Баланс між правом на доступ і захистом приватності.
39. Права журналістів щодо збору та поширення інформації.
40. Судова практика у справах про обмеження доступу до інформації.
41. Поняття та склад персональних даних.
42. Принципи обробки персональних даних.
43. Права суб'єктів персональних даних.
44. Обов'язки володільців і розпорядників персональних даних.
45. Механізми контролю за обробкою персональних даних в Україні.
46. Роль Уповноваженого Верховної Ради з прав людини у сфері приватності.
47. Європейський досвід захисту персональних даних (GDPR).
48. Відповідальність за порушення законодавства про персональні дані.
49. Право на приватність у контексті цифрової комунікації.
50. Судова практика ЄСПЛ щодо права на приватність.
51. Поняття інформаційної безпеки.
52. Структура національної системи забезпечення інформаційної безпеки України.
53. Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки».
54. Поняття кіберзлочинності та її види.
55. Основні загрози в кіберпросторі.
56. Міжнародно-правове співробітництво щодо протидії кіберзлочинності.

57. Будапештська конвенція: основні принципи.
58. Відповідальність за втручання в роботу автоматизованих систем.
59. Роль CERT-UA і Національного координаційного центру кібербезпеки.
60. Правові засоби реагування на кіберінциденти.
61. Поняття інтернет-спільноти як суб'єкта інформаційного простору.
62. Правове регулювання діяльності онлайн-платформ.
63. Соціальні мережі як середовище правових відносин.
64. Проблеми дезінформації та фейків: правовий аспект.
65. Межі свободи слова у цифровому середовищі.
66. Роль саморегулювання медіа у забезпеченні етики комунікації.
67. Відповідальність медіа за поширення неправдивої інформації.
68. Судова практика ЄСПЛ щодо свободи вираження поглядів.
69. Цензура й обмеження комунікацій в Інтернеті.
70. Правове регулювання цифрової реклами та інформаційного контенту.
71. Поняття і правовий статус систем штучного інтелекту.
72. Виклики правового регулювання штучного інтелекту.
73. Відповідальність за дії систем ШІ.
74. Використання ШІ в державному управлінні: законодавчі ризики.
75. Правові аспекти використання великих даних (Big Data).
76. Big Data і приватність: колізія інтересів.
77. Етичні стандарти використання технологій ШІ.
78. Регулювання штучного інтелекту в ЄС (AI Act).
79. Алгоритмічна упередженість і правова відповідальність.
80. Цифрова етика та принципи конфіденційності в епоху автоматизації.
81. Цифрова трансформація державного управління.
82. Електронне урядування: правові засади функціонування.
83. Сервіси держави онлайн («Дія», електронні сервіси): правовий вимір.
84. Цифрові права людини: сутність і гарантії.
85. Інформаційна політика держави: напрями розвитку.
86. Міжнародне співробітництво у сфері інформаційного права.
87. Гармонізація українського законодавства з нормами Європейського Союзу.
88. Інформаційне право майбутнього: виклики штучного інтелекту та цифрової економіки.
89. Проблеми адаптації українських норм до вимог кібербезпеки ЄС.

90. Перспективи створення єдиного цифрового правового простору в Україні.

Рекомендована література

Основні джерела:

1. Конституція України (із змінами, станом на 2024 рік).
2. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 р. № 2657-XII (в чинній редакції 2023 р.).
3. Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 р. № 2297-VI (із змінами 2023 р.).
4. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. № 2939-VI (ост. ред. 2022 р.).
5. Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 05.10.2017 р. № 2163-VIII (ост. ред. 2023 р.).
6. Закон України «Про Національну програму інформатизації» (редакція 2022 р.).
7. Стратегія кібербезпеки України (Указ Президента України № 447/2021 від 26.08.2021 р.).
8. Концепція розвитку цифрових прав людини в Україні (проект, підготовлений Мінцифри України, 2023 р.). Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Захист інформації: міжнародні відносини та політичний консалтинг: навч. посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2022. 312 с.
9. Баранов О.А. Інформаційне право України : підруч. / О.А. Баранов. - К. : Юрінком Інтер, 2021. - 420 с.
10. Костецький В.В. Інформаційне право : навч. посіб. / В.В. Костецький. - Х. : Право, 2022. - 356 с.
11. Петренко І.М. Правове регулювання інформаційних відносин / І.М. Петренко. - К. : Центр навч. літ., 2020. - 288 с.
12. Савчук О.С. Захист інформації в Україні : монографія / О.С. Савчук. - К. : Юрінком Інтер, 2023. - 312 с.
13. Гаврилюк Р.О. Інформаційна безпека та право / Р.О. Гаврилюк. - Л. : ПРАВООСВІТА, 2024. - 280 с.
14. Мельник В.П. Цифрове право та інформаційні технології / В.П. Мельник. - К. : Юридична думка, 2021. - 300 с.
15. Шевчук Т.В. Право на інформацію : теорія і практика / Т.В. Шевчук. - Х. : Право, 2020. - 260 с.

16. Іваненко Н.Д. Персональні дані та їх захист / Н.Д. Іваненко. - К. : Юрінком Інтер, 2022. - 275 с.
17. Литвиненко С.М. Інформаційні правовідносини : сучасний стан / С.М. Литвиненко. - К. : Центр навч. літ., 2023. - 290 с.
18. Дяченко О.Г. Електронне врядування і право / О.Г. Дяченко. - К. : Юрінком Інтер, 2024. - 310 с.
19. Коментар до Закону України «Про інформацію» / За ред. О.А. Баранова. - К. : Юрінком Інтер, 2021. - 240 с.
20. Коментар до Закону України «Про захист персональних даних» / За ред. І.М. Петренка. - К. : Право, 2022. - 220 с.
21. Коментар до Закону України «Про доступ до публічної інформації» / За ред. Т.В. Шевчук. - Х. : Право, 2023. - 210 с.
22. Бойко С.П. Інформаційні права людини в Україні // Право України. - 2021. - № 5. - С. 45–53. Гуменюк Т.В. Захист персональних даних у цифрову епоху // Юридичний журнал. - 2022. - № 6. - С. 30–38.
23. Дзюба О.М. Доступ до публічної інформації: сучасні виклики // Вісник адміністративного права. - 2023. - № 4. - С. 22–29.
24. Єфремова І.Б. Інформаційна безпека держави // Адміністративне право і процес. - 2024. - № 2. - С. 50–58.
25. Зінченко В.Ю. Цифровізація та право // Юридичний вісник. - 2020. - № 8. - С. 34–41.
26. Іващенко К.В. Європейські стандарти захисту інформації // Міжнародне право. - 2021. - № 3. - С. 70–78.
27. Карпенко О.Г. Інформаційні спори у судовій практиці // Правова думка. - 2022. - № 2. - С. 28–36.
28. Лазаренко М.С. Свобода слова та обмеження інформації // Юридичні студії. - 2023. - № 7. - С. 40–48.
29. Мельник П.І. Кібербезпека як об'єкт правового регулювання // Актуальні проблеми права. - 2024. - № 9. - С. 12–20.
30. Нікітіна Т.Я. Новітні інформаційні технології і право // Практика права. - 2020. - № 11. - С. 25–33
31. Актуальні проблеми інформаційного права : зб. наук. ст. / За ред. О.А. Баранова. - К. : Юрінком Інтер, 2021. - 300 с.
32. Інформаційне право в умовах цифровізації : матеріали конф. - Х. : Право, 2022. - 280 с.
 - а. Захист інформації в Україні : зб. наук. праць. - Л. : ПРАВООСВІТА, 2023. - 260 с.
33. Коваленко О.В. Інформаційне право в Україні : дис. ... канд. юрид. наук. - К., 2020. - 210 с.

34. Романюк І.П. Захист персональних даних : дис. ... канд. юрид. наук. - Л., 2022. - 230 с.
35. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Кібернологія: цифрова віртуальність та воєнна реальність: навч. посібник. К.: Університет «Україна», 2023. 252 с.
36. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П., В.О. Глушков. Сучасні кібервійни ХХІ століття: квантові технології: навч. посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2024. 182 с.
37. Гавловський В. Д. Інформаційне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 528 с.
38. Дзьобань О. П., Тігова Н. В. Інформаційне право: актуальні проблеми розвитку в умовах цифровізації. Харків: Право, 2021. 312 с.
39. Калініченко Л. А. Інформаційне право: сучасні виклики, стандарти, практика застосування. Харків: НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2022. 280 с.
40. Марущак А. В. Правове забезпечення інформаційної безпеки України: сучасний стан та напрями удосконалення. Київ: НАВС, 2020. 246 с.
41. Рагульська В. В. Цифрове право: теорія, практика, тенденції розвитку. Одеса: Фенікс, 2021. 340 с.
42. Ящук І. В. Правові засади захисту персональних даних: національний і європейський вимір. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2022. 228 с.
43. Костенко О. М. Інформаційна безпека держави: правові, етичні та філософські аспекти. Київ: КНТ, 2019. 192 с.
44. Соловійова К. С. Електронне урядування і цифрові права громадян: правовий аналіз. Київ: Юстініан, 2023. 276 с.
45. Орлюк О. П., Заярний О. А. Інформаційне право України : підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2025.
46. Кормич Б. А. Інформаційне право : підручник. – Одеса: Фенікс, 2022.
47. Нашинець-Наумова А. Ю. Інформаційне право : навчальний посібник. – К., 2020.
48. Пилипчук В. Г. Правові засади розвитку інформаційного суспільства в Україні : монографія. – К., 2021.
49. Брижко В. М. Право на доступ до інформації: сучасні виклики та європейські стандарти. – К., 2021.
50. Smith A. Information Law and Policy / A. Smith ; пер. з англ. - К. : Юрінком Інтер, 2020. - 320 с.
51. Brown M. Data Protection and Privacy Law / M. Brown ; пер. з англ. - Х. : Право, 2021. - 300 с.
52. OECD. Digital Government Review. - Paris, 2021. - 150 p.

53. European Commission. Data Protection Report. - Brussels, 2023. - 140 p.
54. World Bank. Digital Development Report. - Washington, 2022. - 160 p.

Додаткова:

1. Андрусишин Т.Б. Інформаційне право: сучасні виклики / Т.Б. Андрусишин. - К. : Юрінком Інтер, 2021. - 260 с.
2. Бондаренко Л.В. Правове регулювання цифрових технологій / Л.В. Бондаренко. - Х. : Право, 2022. - 280 с.
3. Василенко О.М. Інформаційна безпека держави / О.М. Василенко. - К. : Центр навч. літ., 2023. - 300 с.
4. Гриценко І.С. Право на доступ до інформації / І.С. Гриценко. - Л. : ПРАВООСВІТА, 2020. - 220 с.
5. Дорошенко С.П. Кіберправо та цифрові відносини / С.П. Дорошенко. - К. : Юрінком Інтер, 2024. - 310 с.
6. Євтушенко Н.В. Захист інформації в умовах цифровізації / Н.В. Євтушенко. - К. : Юридична думка, 2021. - 250 с.
7. Журавель М.О. Інформаційні правовідносини / М.О. Журавель. - Х. : Право, 2022. - 240 с.
8. Захарченко В.В. Персональні дані: правовий режим / В.В. Захарченко. - К. : Центр навч. літ., 2023. - 270 с.
9. Кравець О.Г. Електронне урядування та право / О.Г. Кравець. - К. : Юрінком Інтер, 2020. - 260 с.
10. Баранов О.А. Закон України «Про інформацію» : науково-практичний коментар. - К. : Юрінком Інтер, 2022. - 245 с.
11. Петренко І.М. Закон України «Про захист персональних даних» : практичний коментар. - К. : Право, 2021. - 210 с.
12. Шевчук Т.В. Закон України «Про доступ до публічної інформації» : коментар. - Х. : Право, 2023. - 215 с.
13. Андрусишин Т.Б. Право на інформацію в цифровому суспільстві // Право України. - 2021. - № 7. - С. 60–68.
14. Бондаренко Л.В. Захист персональних даних у ЄС та Україні // Юридичний журнал. - 2022. - № 8. - С. 35–42.
15. Василенко О.М. Кібербезпека як складова інформаційного права // Вісник адміністративного права. - 2023. - № 5. - С. 18–25.
16. Гриценко І.С. Доступ до публічної інформації: проблеми реалізації // Адміністративне право і процес. - 2024. - № 3. - С. 42–50.
17. Дорошенко С.П. Цифрові права людини // Юридичний вісник. - 2020. - № 10. - С. 28–36.

18. Євтушенко Н.В. Правові аспекти кібербезпеки // Міжнародне право. - 2021. - № 4. - С. 80–88.
19. Журавель М.О. Інформаційні правовідносини у сучасному праві // Правова думка. - 2022. - № 3. - С. 33–40.
20. Захарченко В.В. Захист персональних даних: практика судів // Юридичні студії. - 2023. - № 8. - С. 50–58.
21. Кравець О.Г. Електронне врядування: правові аспекти // Актуальні проблеми права. - 2024. - № 11. - С. 20–28.
22. Левченко П.М. Інформаційні спори у судовій практиці // Практика права. - 2020. - № 12. - С. 27–35.
23. Левченко П.М. Інформаційні спори та їх вирішення / П.М. Левченко. - Л. : Центр права, 2024. - 230 с.
24. Брижко В. М. Захист приватності в цифрову епоху: виклики та правові рішення. Київ: Алерта, 2020. 232 с.
25. Петков В. Ю. Медіаправо України: сучасні проблеми та європейські стандарти. Київ: НАДУ, 2021. 310 с.
26. Дутко А. О. Кіберзлочинність і міжнародне співробітництво у сфері протидії кіберзагрозам. Львів: Сполом, 2022. 256 с.
27. Кучеренко О. І. Штучний інтелект у праві: етичні та юридичні аспекти. Київ: НДІ інформатики і права НАН України, 2023. 198 с.
28. Кушнір І. М. Правове регулювання захисту персональних даних в Україні та ЄС. – К., 2021.
29. Ткаченко В. І. Медіаправо в умовах цифрової трансформації. – К., 2022.
30. Костенко О. М. Кібербезпека: правові засади. – К., 2020.
31. Фурашев В. М. Інформаційна безпека в умовах гібридної війни. – К., 2022.
32. Гавловський В. Д. Правове забезпечення кібербезпеки України. – К., 2021.
33. Швець М. Я. Електронне урядування та цифрова держава. – К., 2021.
34. Баранов О. А. Цифрова трансформація і право : монографія. – К., 2023.
35. Каложний Р. А. Інформаційне право в умовах цифрової економіки. – К., 2022.
36. Дзьобань О. П. Філософія інформаційного права. – Харків, 2020.
37. Європейський суд з прав людини. *Dobbs v. Ukraine* та інші рішення щодо свободи слова та приватності в Інтернеті (2019–2023).
38. Міністерство цифрової трансформації України. Цифрова стратегія України 2025. Офіційний сайт Мінцифри, 2021.

39. UNESCO. Ethics of Artificial Intelligence – Recommendation on the Ethics of AI (Adopted 2021).
40. Council of Europe. Guidelines on Freedom of Expression and Internet Platforms (2022).
41. ЄС – Digital Services Act (DSA) та Digital Markets Act (DMA) офіційні тексти (2022–2023).
42. Harari N. Data and Power: Privacy, AI and the New Age of Information Control. Oxford University Press, 2022.
43. Smith A. Information Law and Digital Society. - London : Routledge, 2020. - 340 p.
44. Brown M. Privacy and Data Protection Law. - Oxford : Oxford University Press, 2021. - 360 p.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний портал Верховної Ради України: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Міністерства цифрової трансформації України: <https://thedigital.gov.ua>
3. Європейський портал із захисту даних: <https://edpb.europa.eu>
4. Портал Ради Європи з питань кіберзлочинів: <https://www.coe.int/cybercrime>
5. Судова база ЄСПЛ: <https://hudoc.echr.coe.int>
6. OECD AI Policy Observatory: <https://oecd.ai>